

Stene

Jöns Grönkvist
Rörum, Albo hd.
Född 1851.

2490

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Upptecknat av
Olle Thulin

upptecknat Aug. 1929.

Jättarna på Stenshuvud.

Det finns en ås, som går från Stenshuvud till Rommeleklint. På den hade jättarna sin spatserväg. Det fann många av de gamla, som hade sett dem gå där.

En barnmorska blev en gång hämtad till Stenshuvud till barnaförlossning där. Hon kom in i berget och hjälpte jättekvinnan. Sen blev hon ledsagad hem igen. Då hon skulle hem, fick hon en massa krylspån. Men när hon var hemkommen förvandlades dessa till rent guld. Hon fick ingen men av den vådliga färden. Det var ju en tjänst, som hon gjort dem, och de måste ha en kristen människa till det.

Jöns Grönkvist

Römm. Född 1851.

2490

2.
Upptecknat av

Olle Thulin

Juli 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Stenshuvud.

Sen Thulin var hus mej sist, har engubbe från Stenshuvud varit här. Han talade om, att en gång var han ute och gick ensam på Stenshuvud. Han fick då se enkonstig fågel, han hade aldrig sett en sådan förr. Fågeln försvann in bland en massa buskar. Men han trängde sej efter. Här fick han se en stor öppning i berget, så stor att han kunde gå in i berget. Det var ingen järndörr för som de säja. Där inne var en stor sal, och efter som han kunde se var det fler rumm innanför. Men han skrämde sej av de stora klippblocken, och han vågade ej gå vidare. Sen dess har han flera gånger sökt efter öppningen i berget och har haft folk med sej, men han har inte kunnat hitta den mera. Den karlen är barnfödd där borta och känner väl till berget.

Jöns Grönkvist
Rörum. Född 1851.

3
Upptecknat av
Olle Thulin
Juli 1929.

2490

*Jöns
Rörum
Rörums sn.*
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Noas Hunnar eller Noas jakt.

Ja, vad var det för något? Det var ett
sus, som flög genom luften om nätterna. Likasom en flock fåglar,
men det var ingenting, som syntes. Noas jakt kallades det. Vad han
var ute och jaga, visste de inte. Nu hör jag det aldrig och ingen
snackar om det. Det är kanske i vissa perioder.

Jöns Grönkvist
Rörum. Född 1851.

2490

4
Upptecknat av
Olle Thulin
Juli 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Skausnuvan.

Här var en gamsal man, som döe för några år sen.
Han hade kommit ut för skausnuvan en gång. Han satt på en subbe i
skogen och vila då han var på väg hem. Där kom fram ett fasligt grannt
fruntimmer. Hon ville vänskapas med honom riktigt på allvar. Men
han lät henne vara. Till slut gav hon upp ett skratt, och då skrall
det till i skogen.

Jöns Grönkvist
Rörum. Född 1851.

2490

5
Upptecknat av
Olle Thulin
Juli 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Skaumannen och skausnuvan.

Det skulle ha varit här i Rörum någonstans uppe i skogen. Där på ett ställe kom skaumannen och bulta på en natt. Mannen låg och skaumannen väckte honom och sade att kon gick inne på loen. Mannen räknade på att det var för trångt och omöjligt. Men till slut måste han ge sej ut och se. Där stod kon i gången till loen och kunde varken komma fram eller tillbaka. Skaumannen gick nu in i stuan och hade skausnuvan med sej. Här inne födde hon nu ett barn. Mannen blev försummad med att få loss kon, och då han kom in igen var allt undanstökat. Det var säkert skaumannen, som löst kon och kört in henne i gången, för att de skulle kunna komma in i stuan.

Jöns Grönkvist.
Rörum. Född 1851.

2490

6.
Upptecknat av
Olle Thulin
Juli 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Mjölkharen.

Likadan till skapnaden som en vanlig hare. Han sprang o dia korna. Han kunde sena flera stycken på en dag. Han var väl holiens törstig och gjorde sig belåten. Han hade mycket långa öron. Men det där harasläktet har kanske gått bort på senare tider.

Jöns Grönkvist
Rörum. Född 1851.

Upptecknat av
Olle Thulin
Juli 1929.

7

2490

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Bäckhästen.

En gammal karl från Rörum var en gång i mi-
na pågaår på väg hem till byn vid 12 tiden på natten. Han var gåen-
de och hade kommit till Tångdala, som ligger en fjärdedels mil från
byn. Där fick han se en häst stå sadlad och i ordning. Hästen var så
lik en av hans egna, att han sa: Står du här Brunte, vem har varit så
förständig och lett dig hit? Han steg så upp på hästen, men han
fick rida skarpt, och det äröjste holiåns länge innan han kom till
Rörum. När han ridit en bra stund, snubbla hästen. Han trodde att det
var på en påle hemma i byn, men när allt kom omkring, så var det Å-
husa spira. Till slut kom han dock hem, och han blev inte sjuk
trots räligheten.

Jöns Grönkvist
Rörum. Född 1851.

Upptecknat av
Olle Thulin
Juli 1929.

8

2490

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Bäckhästen.

Då jag var påg, berättade en av kvinnorna i att hon träffat bäckhästen en kväll. Det skulle ha varit vid bäcken som rinner nedanom byn. Han hade så liten gestalt så hon att hon kunde ta honom i spannen med hem. Vad hon sen blev av så hon inte. Bäckhästen kunde förvandla sej och ta en skapnader.

Jöns Grönkvist
Rörum.Född 1851.

2490

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

9
Upptecknat av
Olle Thulin
Juli 1929.

Glosor.

Den hon skulle inte vara god träffa
utför.Så henne voro de gamla rädda för.Hon kunde vara och visa
sej var som helst.De sa,att hon alltid så gärna ville springa
mellan benen på folk,och då fläcktes de upp.Henne snacka de titt
om förr,och hon var mycket i verksamhet.

Jöns Grönkvist
Rörum. Född 1851.

alltså Jk

2490

10
Upptecknat av
Olle Thulin
Juli 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Gengångare.

Folk gick igen mycket mera förr än nu. Sådana som gjort av med sej begravdes långt ute i ett markaskäl. När man kom förbi där, skulle man alltid kasta något, helst stål. Det var för att de inte skulle visa sej.

Min farfar bodde här uppe vid gadan. Han var dragon och en mycket vördig man. En natt var han på väg från Greflunda, till vilket rusthåll han hörde, och till Rörum. En stor karl kom fram till honom. Farfar fråga honom var han var ifrån, och vad han ville. Men han fick inget svar. Farfar röka och fråga mannen om han ville ha en rök. Men han svara inte. Farfar kunde inte bli av med honom antingen han gick långsamt eller fort. Han gick vid hans sida. Då de kommo till Mellby kyrkogård, så fortsatte karlen och gick rätt in på kyrkogården. Nu förstod Farfar, vad det var, han haft sällskap med. Han sade, att mössan på huvudet reste på sej litet. Men annars var den karlen inte rädd av sej.

Jöns
Grönkvist

Rörum. Född 1851.

2490

Uppptecknat av
Olle Thulin
Juli 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Kransagillet.

Då jag var påg hade de ett gille här i Rörum, som kallades kransagille. Det var piör och drängar, som ställde till med det midsommardan. Karlarna redo och piorna åkte, och så bar det av upp till skogen. De brukade visst fara till en gård, som heter Delperöd. Piorna hade kransar med sej. Dessa voro av vilda blommor och gjorda i byn. Uppe i skogen lade varje pia kransen om hatten på sin dräng. Sen reste de tillbaka till byn. Det såg så trevligt ut när de kommo. Drängarna redo före, och piorna åkte efter i skjutsar. Hela raden körde ner på torget och runt majstången. Sen var det till att dansa, både kring majstången och inne i en av gårdarna. De brukade få hålla till i Petterssons gård nummer 30. Det varade här till ljusandagen. Kaffe och dopp och brännvin var trakteringen. De dansade de gamla danserna, som de hade förr. Då de kommo tillbaka från skogen hade de klätt både hästar och vagnar med grönt. Ja, det var en mycket trevlig tillställning.

Jöns Grönkvist
Rörum. Född 1851.

2490

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

14,
Upptecknat av
Olle Thulin
Juli 1929.

Sådden.

Ärtor såddes i nedan, till och med i min tid.
Kornet när kornet blomstra. Då hören såddes, skulle äldre
kvinnor, som kände väl till reglerna, gå och följa såningsmannen.
Dessa kvinnor voro mycket lätt klädda vid detta tillfälle. De mun-
lade en hel del för sej själva, och det var för att hören skulle
bli kraftig. Var det sen någon, som fick ett bättre höraland än den
andre, så hade han haft en bättre förespråkare.

Jöns Grönkvist
Rörum. Född 1851.

15
Upptecknat av
Olle Thulin
Juli 1929.

2490

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

*Uppr. av Jöns Grönkvist
född 1851*

Segehuva.

De påstodo förr, att den som fötts
med segehuva skulle bli en stor människa i värdsligt avseende.
Förlorades segehuvan, gick också högheten förlorad. Den, som bar
på en sådan, skulle få en mycket lätt barnsäng.

Jöns Grönkvist.
Rörum. Född 1851.

2490

16.
Upptecknat av

Olle Thulin
Juli 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Kasta vatten efter lik.

Det var en karl, han ligger sjuk
nu. När han var påg, så var han mycket med en gammal gumma. Hon sa så
till honom, att hade han inte sett något förut, så skulle hon visa
sej för honom, sen hon dött. Till slut dog gumman, och då blev på-
gen rädd. Men en annan gumma sa till pågen: Nu när hon ska begravas
så passa på, när de komma ut genom dörrarna liket och kasta vatten
efter liket och säg: Bliv dit du kommer och kom inte tillbaka.

Pågen gjorde så och han har aldrig hört av henne.

Jättarna på Stensåsvärd	sida 1-2.
Nors bevardar el. Nors jakt	3
Nausmannen och skammannen	4-5.
Hjälthärens	6
Bäckstämman.	7-8
Skara	9.
Lyngsjöars	10.
Kvarnspille	11.
Lyngby born och gunga	12-13.
Fälden: äta, Vorn, Vör,	14.
Legekörva	15.
Karta sätten efter Vitt	16.